

พระธรรมเทศนา

สารธรรมกถา

ในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลออกพระเมรุถวายพระเพลิงพระศพ

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

วันพุธที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ เวลา ๑๖.๓๐ น.

รับพระราชทานถวายโดย

พระวิสุทธีวงศาจารย์ (วิเชียร อโนมคุโณ ป.ธ. ๙)

วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

สทุธาย สีเลน จ ยา ปวทุตฺตติ

ปญฺญาย จาเคน สุเตน จูภยํ

สา ตาทิสี สีลวดี อุปาสิกา

อาทียติ สารมิเชว อตฺตโนติ ฯ

บัดนี้ จักรับพระราชทานถวายวิสดัสนาพระธรรมเทศนาในสารธรรมกถา ฉลองพระเดชพระคุณ ประดับพระปัญญาบารมี อานุภาพแก่พระราชกุศลบุญราศีทักษิณานุประทาน ซึ่งสมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารพระองค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดการบำเพ็ญขึ้นเพื่อทรงพระราชอุทิศถวายแด่สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ในการพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลออกพระเมรุถวายพระเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี โดยที่ทรงพระอนุสรณ์ถึงสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น ว่าทรงเป็นพระราชธิดาพระองค์เดียวในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวผู้เป็นสมเด็จพระปิตุลาธิราช และเป็นพระบรมวงศ์

ผู้ใหญ่ ผู้เป็นที่เคารพนับถือในหมู่พระบรมวงศานุวงศ์ ทรงพระเกียรติคุณเป็นที่เชิดชูแห่งพระราชวงศ์ อีกทั้งทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจเป็นหิตานุหิตประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนนานัปการ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวายพระเกียรติยศอย่างสูงสุดตามโบราณราชประเพณีทุกประการ อันนับว่าเป็นพระราชกุศลกัลยาณวัตร ที่ได้ทรงบำเพ็ญปฏิบัติมาโดยลำดับ นับแต่วาระที่สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอพระองค์นั้น สิ้นพระชนม์ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นมา

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี เป็นพระราชธิดาพระองค์เดียวในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ กับพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี ประสูติเมื่อวันอังคารที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๖๘ ณ พระที่นั่งเทพสถานพิลาส ในหมู่พระมหามณเฑียร พระบรมมหาราชวัง ขณะที่ทรงพระประสูติกาลพระราชธิดานั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระอาการประชวรอย่างหนัก และได้เสด็จสวรรคต เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๔๖๘ ขณะที่พระราชธิดามีพระชนมายุเพียง ๒ วัน

จากนั้นไม่นาน พระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี และพระราชธิดา ได้ทรงย้ายที่ประทับจากพระที่นั่งเทพสถานพิลาสไปประทับ ณ ตำหนัก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศิริวิไลลักษณ์ กรมขุนสุพรรณภาควดี ภายในพระบรมมหาราชวัง ต่อมา เมื่อทรงเจริญพระวัยขึ้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นห่วงในเรื่องที่ประทับ จึงได้เชิญเสด็จออกไปประทับที่พระตำหนักสวนหงษ์ ในพระราชวังดุสิต วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยคณะราษฎร สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอฯ และพระชนนี ได้ทรงย้ายจากพระตำหนักสวนหงษ์ไปประทับ ณ พระตำหนักของสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี ในสวนสุนันทา เมื่อเหตุการณ์บ้านเมืองคลี่คลาย พระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี ทรงดำริสร้างตำหนักที่ประทับ บนที่ดินบริเวณมูมถนนราชสีมา ติดกับถนนสุขุขทัย เมื่อก่อสร้างเสร็จสิ้น ทั้ง ๒ พระองค์ ได้เสด็จมาประทับ ณ ตำหนักใหม่ ในราวปลายปีพุทธศักราช ๒๔๗๗ พร้อมพระราชทานนามตำหนักแห่งนี้ว่า “สวนรื่นฤดี” เมื่อสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ทรงเจริญพระชนมายุ ๑๒ พรรษา ได้เสด็จไปศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ พร้อมด้วยพระมารดา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดที่ประทับพระราชทาน ณ โรงแรมเคนซิงตัน ต่อมาทรงย้ายมาประทับที่พระตำหนักแพร์ฮิลล์ ในประเทศ

อังกฤษ และได้เสด็จกลับประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๐๐ พระชนนี จึงทรงซื้อที่ดินในซอยสันติสุข สุขุมวิท ๓๘ เพื่อจัดสร้างตำหนักที่ประทับ และได้ดำเนินการก่อสร้าง โดยตำหนักแห่งนี้มีนามตามตำหนักที่ประทับเดิมว่า “วังรื่นฤดี” ซึ่งเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ตราบจนกระทั่งสิ้นพระชนม์เมื่อ วันพุธที่ ๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ รวมพระชันษา ๘๕ พรรษา

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ทรงพระอุตสาหะวิริยะในการปฏิบัติพระกรณียกิจเจริญรอยพระยุคลบาท และเผยแผ่พระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบรมชนกนาถ อย่างเต็มพระกำลัง อีกทั้งทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อยู่เป็นเนืองนิตย์ โดยเฉพาะในยามที่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอในรัชกาลปัจจุบันยังทรงพระเยาว์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ ฯ ได้เสด็จออกทรงเยี่ยมราษฎรตามหัวเมืองใกล้ไกลในทุกภูมิภาคของประเทศ ทรงรับเป็นนายกิตติมศักดิ์ ประธานกรรมการองค์อุปถัมภ์กาและองค์อุปการะสถาบันและองค์การสาธารณกุศลทุกแขนงมากกว่า ๕๐ องค์กร เช่น มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มูลนิธิเพชรรัตน – สุวัทนา คณะลูกเสือแห่งชาติ คณะเนตรนารี หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิศวกรรมวิทยาลัย ธนาคารออมสิน สำนักงานอาสาภาษาชาติ วัชรพยาบาล โครงการบูรณะพระราชวังสนามจันทร์ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน เป็นต้น ทรงมุ่งมั่นบำเพ็ญพระกรณียกิจน้อยใหญ่ เพื่อความผาสุกของประเทศชาติและประชาชนจนตลอดพระชนมชีพ ต้องตามพระปณิธานอันแน่วแน่ในการทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจ ดังพระดำรัสตอนหนึ่ง ที่พระราชทานในงานฉลองพระชนมายุ ๖๑ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๙ ณ วิศวกรรมวิทยาลัย ความว่า **“ฉันขอกล่าวต่อท่านทั้งปวงว่า จะพยายามบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์แก่บ้านเมือง ด้วยความจงรักภักดีต่อบ้านเกิดและต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้เป็นพระประมุขของชาติ ทั้งจะได้รับการเกียรติศักดิ์แห่งความเป็นราชนารีในมหาจักรีบรมราชวงศ์ไว้ชั่วชีวิต”**

เมื่อสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี สิ้นพระชนม์ไปเช่นนี้ ย่อมเป็นที่น่าเสียดายและอาลัยอย่างยิ่ง แต่ก็เป็นการสุดวิสัย เพราะสังขารอันสังขตปัจจุัจยุปรุ่งแต่่งย่อมเป็นไปตามกระแสธรรมดา คือ เกิดแล้วก็ดับ หาฝืนกระแสธรรมดาไปได้ไม่ การที่

ความสุขและความทุกข์ บุคคลจะมีความสุขและความทุกข์อย่างไร ย่อมเป็นไปด้วยอำนาจกรรม ๒ ประการนี้เท่านั้น สมด้วยวจนะประพันธ์พุทธภาษิตว่า

อตตนาว กตํ ปาปํ อตตนา สงฺกิลิสุสตี
อตตนา อกตํ ปาปํ อตตนาวิ สุสุขุมตี
สุทฺธิ อสุทฺธิ ปจฺจตตํ นาณญฺญ อญฺญํ วิโสชเย

ความว่า ทำชั่วด้วยตนเอง ย่อมเศร้าหมองด้วยตนเอง ไม่ทำชั่วด้วยตนเอง ย่อมบริสุทธิ์ด้วยตนเอง ความบริสุทธิ์และความไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน คนอื่นจะพึงทำคนอื่นให้บริสุทธิ์ไม่ได้ ดังนี้ การหยั่งรู้ด้วยปรีชาว่าทำอะไรดี ทำอย่างไรไม่ดี ตลอดจนรู้ว่าเมื่อทำอย่างนี้ ๆ แล้วย่อมจะได้รับผลอย่างนั้น ๆ อนุวัตรตามมูลเหตุแล้วเชื่อลง เหมือนแพทย์ผู้หยั่งรู้สมุฏฐานข้างหน้าว่า จะให้เกิดความสำราญหรือเกิดแก่ร่างกาย แล้วประกอบอุบายชักนำหรือบำบัดเสีย นี้ชื่อว่ากัมมมัลลิกา เชื่อกรรม

ผลของกรรม ชื่อว่าวิบาก วิบากนั้นย่อมมีดีมีชั่วอย่างเดียวกับกรรม กรรมดีวิบากก็ย่อมดี กรรมชั่ววิบากก็ย่อมชั่ว ความหยั่งรู้วิบากสาวเข้าไปหาต้นเหตุว่า มีมูลมาแต่กรรมอย่างนั้น ๆ เหมือนแพทย์เห็นโรคแล้ว ค้นสมุฏฐานของโรค นี้ชื่อว่าวิปากัลลิกา เชื่อผลแห่งกรรม

เหล่าสัตว์ผู้เกิดมาในโลกทั้งมวล ล้วนตกอยู่ในอำนาจของกรรมทั้งสิ้น กรรมย่อมจำแนกให้เป็นผู้ประณีตและเลวทรามต่าง ๆ กัน เมื่อทำกรรมอันใดลงไปด้วยกายวาจาใจ ก็จำต้องเสวยผลของกรรมนั้น ทำดีก็ได้เสวยผลดี ทำชั่วก็ได้เสวยผลชั่ว ความหยั่งทราบดังนี้แล้วเชื่อลง ชื่อว่ากัมมัสสกตาสัทธา เชื่อความที่สัตว์เป็นผู้มีกรรมเป็นของของตน ความหยั่งเห็นคุณพระพุทธรูปพร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ แล้วน้อมใจเชื่อลงในพระคุณนั้น ๆ ชื่อว่าตถาคตโพธิสัทธา เชื่อพระปัญญาตรัสรู้ของพระตถาคตเจ้า

ศรัทธามีลักษณะและประเภทดังพรรณนามานี้ มีอยู่ในจิตของผู้ใด ย่อมทำให้ผู้นั้นมีใจคอหนักแน่นมั่นคงในกิจที่จะพึงทำ ไม่โลเลเม้งง่าย สามารถกำจัดเสียซึ่งอันตราย คือ ความไม่เชื่อถือ แลความเคลือบแคลงสงสัย อันเป็นปัจจัยให้ท้อแท้ต่อกิจการ พยุงจิตให้อาจหาญมุ่งความสำเร็จ แห่งการงานเป็นเบื้องหน้า เป็นปฏิบัติที่ต้องบำเพ็ญให้มีก่อน เพราะเป็นอาการบ่อเกิดแห่งคุณในเบื้องบน ดุจบันไดขั้นต้นย่อมเป็นปัจจัยแห่งบันไดขั้นสูง ฉะนั้น สมด้วยวจนะประพันธ์พุทธภาษิตว่า “**สทฺธา พนฺธติ ปาถะยฺยํ ศรัทธาย่อมรวบรวมไว้ซึ่งเสบียงคือกุศล**” เมื่อจะกล่าวถึงผลที่ยิ่งกว่านั้น ศรัทธาย่อมให้สำเร็จประโยชน์ตนประโยชน์ท่าน ปลุกความ

โสมนัสขึ้นบาน ตลอดจนข้ามพันสังสารวัฏ บรรลุถึงสถานที่อันเกษมสุขสวัสดิ์นิราศภัย ไกลจาก
กิเลสานุสัยอันเป็นศัตรู ดังกระทำพระพุทธภาชิตว่า “**สทฺธา สาธุ ปติฏฺฐิตา ศรัทธาตั้งมั่นแล้ว
ย่อมยังประโยชน์ให้สำเร็จ**” “**สทฺธิธ วิตุตฺตํ ปุริสสฺส เสฏฺฐํ** ศรัทธาเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจของ
หญิงชายในโลกนี้” “**สทฺธาย ตรติ โหฬํ** บุคคลย่อมข้ามโอฆกันดารได้ด้วยศรัทธา” ดังนี้
จัดเป็นอนุศาสนีประการต้น ฯ

การรักษากายวาจาให้เรียบร้อยเป็นปกติ ปราศจากโทษอันบัณฑิตจะพึงครหา ชื่อว่า**ศีล**
ศีลนี้เป็นเครื่องกั้นกิเลสอันผุดขึ้นทางกายและวาจา เป็นปฏิปทาของสัตบุรุษชน ทำบุคคลให้มี
ความประพฤติประณีตสุขุมโดยลำดับ ปลูกความนิยมของบุคคลทุกชั้น เป็นมิ่งขวัญสำหรับ
ผู้รักษา ทำให้งามสง่าไม่เลือกกาลสมัย สมด้วยนัยแห่งพระพุทธภาชิตว่า “**สีลํ ยาว ชรา
สาธุ** ศีลยังประโยชน์ให้สำเร็จตราบเท่าชรา” และนับว่าเป็นยอดของเครื่องประดับทั้งปวง โดย
ที่ไม่เป็นของล่วงสมัย จะประดับเมื่อใดก็งามเมื่อนั้น ทั้งประดับได้ทุกชั้น ไม่นิยมบุคคล ผิดกับ
เครื่องประดับที่ประชุมชนนิยมใช้ ซึ่งจะประดับให้งามได้ ต้องเลือกสมัยแล้ววัย ถ้าผิดพลาดไปก็
ย่อมให้เกิดโทษ ไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประดับ นับว่าผู้ศีลไม่ได้ บุคคลผู้มีศีลยอมทำตนให้ไกล
จากอาฆาตพยาบาทวิหิงสา เป็นผู้แก้แค้นไม่ครั้นคร้ามในสมาคมใด ๆ มีเกียรติคุณขจรไปทั่ว
ทิศานุทิศ เป็นที่สรรเสริญแห่งบัณฑิตชน สมเด็จพระทศพลทรงยกย่องว่าเป็นยอดแห่งคันธชาติ
ทั้งหลาย โดยเทศนาบรรยายพระพุทธภาชิตว่า

จหนันํ ตครํ วาปี อุปลํ อถ วสุลิกิ
เอเตสํ คนฺธชาติตานํ สีลคฺนุโธ อนุตฺตโร

จันหนก็ดี กฤษณาก็ดี อุปลก็ดี มะลิกก็ดี แม้จะมีกลิ่นหอมปานใด กลิ่นแห่งศีลก็ยิ่งหอม
ประเสริฐกว่าคันธชาติเหล่านี้ ศีลนี้แม้เป็นธรรมจริยาเพียงกายแลววาจา ก็เป็นปฏิปทาอบรมใจ
ให้ดำรงอยู่ในคุณงามความดี จัดเป็นอนุศาสนีประการที่สอง ฯ

ปริชาที่รอบรู้ ชื่อว่า **ปัญญา** คุณข้อนี้มีอยู่ในผู้ใด ย่อมเป็นปัจจัยให้ผู้นั้นรู้จักหลีกเลี่ยง
เหตุแห่งความเสื่อม และดำเนินตนขึ้นสู่ความเจริญ ยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านให้สำเร็จ
บริบูรณ์ ด้วยกำลังความสามารถ แม้จะประสบภัยที่น่าหวั่นหวาด ก็สามารถจะคิดหา
อุบายป้องกันไว้ได้ มิต้องให้ตนได้รับความเดือดร้อน พึงเห็นดังอุทาหรณ์ที่ปรากฏในไตรธรรม
ชาดกว่า เมื่อครั้งพระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นวานร บิดาให้ใช้ไปเก็บดอกไม้ในสระแห่งหนึ่ง
สระนั้นมีผีเสื้อรักษา ใครล่วงเข้าไปในอาณาเขต ก็จับกินเป็นอาหาร วานรนั้นไม่พลุนพลัน

คือ ผู้ฟังย่อมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง สิ่งใดเคยฟังแล้วแต่ยังไม่เข้าใจชัด ย่อมเข้าใจสิ่งนั้นชัด บำบัดความเคลือบแคลงสงสัยเสียได้ ทำความเห็นให้ถูกต้องได้ จิตของผู้ฟังย่อมผ่องใส

อันสุตะนี้ย่อมเป็นปัจจัยอย่างดีที่ช่วยสนับสนุนอันแรงกล้า ซึ่งจะชักพากุลบุตรให้ก้าวขึ้นสู่ที่สุตवासนาของตน ตั้งแต่กาลเบื้องต้นตลอดจนที่สุดแห่งชีวิต เป็นดุจกัลยาณมิตรอันดียิ่ง เพราะให้ละสิ่งที่ควรละเจริญสิ่งที่ควรเจริญ รักษาตนให้รอดพ้นอุปัทวันตรายภัยพิบัติ สมด้วยพระพุทธภาษิตที่ตรัสไว้ในนครโอมสุตระว่า “**สุตาวุโธ ภิกขเว อริยสาวโก อกุลสลํ ปชหติ กุลสลํ ภาเวติ สาวขุํ ปชหติ อนวขุํ ภาเวติ สุทฺธมตฺตทานํ ปรีหติ** *ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกมีสุตะเป็นอาวุธ ย่อมละอกุศล เจริญกุศล ละสิ่งที่เป็นโทษ เจริญสิ่งที่หาโทษมิได้ ย่อมบริหารรักษาตนให้บริสุทธิ์ได้*” ดังนี้ สุตะเมื่อบุคคลประกอบให้ชอบที่ ย่อมอำนวยผลดี ให้ผู้นั้นได้รับความสุขเกษมสำราญ ทั้งในคดีโลกทั้งในคดีธรรม ตามควรแก่ปฏิบัติ นอกจากนี้ สุตะยังเป็นคุณอันสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับบัณฑิตชน เพราะทำบุคคลให้เป็นผู้องอาจกล้าหาญ ในการเข้าสู่สมาคมทั่วไป จัดเข้าในอนุศาสน์ข้อที่ห้า ฯ

ธรรม ๕ ประการ มีอรรถาธิบายโดยสังเขปดังที่ได้ถวายเป็นวิสัชนามาแล้ว จัดเป็นสารธรรม คือ ธรรมที่เป็นแก่นสาร ผู้ที่เจริญด้วยธรรม ๕ ประการนี้ ชื่อว่าถือไว้ซึ่งแก่นแห่งตน กล่าวคือ ทำตนให้เป็นประโยชน์แก่โลก อย่างเดียวกับไม้มีแก่น ย่อมเป็นประโยชน์แก่ประชุมชน ฉะนั้น

แม้สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ก็ทรงดำรงพระองค์มั่นอยู่ในสารธรรม ๕ ประการเหล่านี้ จัดว่าทรงทำพระชนมชีพให้เป็นประโยชน์อันไพศาล ควรถวายปลั่งสนาการเป็นอย่างยิ่ง สมด้วยพุทธภาษิตอุเทศบท ณ เบื้องต้นนั้นว่า “**สตฺรีผู้เจริญด้วยศรัทธา ๑ ศีล ๑ ปัญญา ๑ จาคะ ๑ สุตะ ๑ ประกอบด้วยศีลาจารวัตร มีจริยาสมบัติคงที่ไม่แปรผันเป็นอุบาสิกา เชื่อมมั่นในคุณพระรัตนตรัย ย่อมยึดไว้ได้ ซึ่งสาระแห่งตนในโลกนี้**” ดังนี้ ดังรับพระราชทานถวายเป็นวิสัชนา มา ด้วยประการฉะนี้

อิมินา กตปุญญেন ด้วยอำนาจพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ที่สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารพระองค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้บำเพ็ญนี้ จงเป็นผลสัมฤทธิ์ผลิตวิบากสุขสมบัติ แต่สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี สมดังพระราชปณิธานอุทิศโดยฐานนิยมทุกประการ

ในโอกาสแห่งพระธรรมเทศานี้ พระสงฆ์จตุรวรรคจักรับพระราชทานสวดคาถาธรรม
บรยาย เพื่อเพิ่มพูนพระราชกุศลธัมม์สวณมัยให้ไพบุลย์ยิ่งขึ้นสืบไป

รับพระราชทานถวายวิสัยนาพระธรรมเทศนา ในสารธรรมกถา ฉลองพระเดชพระคุณ
ประดับพระปัญญาบารมี สมควรด้วยเวลาเพียงเท่านี้ เหว่ ก็มีด้วยประการฉะนี้

ขอถวายพระพร

ฝ่ายพิธี กองศาสนูปถัมภ์
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
โทร. ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๐๔
โทรสาร ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๐๑

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักพระราชวัง โทร. ๐ ๒๖๒๓ ๕๕๐๐ ต่อ ๓๑๐๓-๔

www.brh.thaigov.net/